

Maniffesto Etholiad Cymru 2021 y Sefydliad Siartredig Adeiladu (CIOB):
Ein gweledigaeth ar gyfer yr amgylchedd adeiledig yng Nghymru

Foreword

Mae'r Sefydliad Adeiladu Siartredig (CIOB) yn cydnabod y weledigaeth a'r cyfeiriad a nodwyd ar gyfer Cymru yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac wrth wneud hynny, mae'n cofleidio'n llawn y saith nod y mae'n eu nodi fel rhai sy'n angenrheidiol ar gyfer gwella'r cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol. Llesiant Cymru.

Mae'r amgylchedd adeiledig wrth wraidd llesiant yng Nghymru, ac, fel cyfrannwr sylweddol at economi Cymru, rhaid i'r diwydiant adeiladu chwarae rhan flaenllaw wrth hyrwyddo'r saith nod fel y nodir yn y Ddeddf.

Fel y corff proffesiynol mwyaf ar gyfer rheolwyr adeiladu, mae gan CIOB ran hanfodol i'w chwarae wrth gefnogi cyflawni'r nodau hyn, ac mae'r manifesto hwn yn nodi ein gweledigaeth i wella llesiant yng Nghymru. I'r perwyl hwn, mae'r CIOB a'i aelodau yng Nghymru wedi nodi tri maes y credwn sydd angen sylw brys.

Mae gan y diwydiant adeiladu yng Nghymru rwymedigaeth foesol i wella ansawdd a diogelwch ein hadeiladau a'n strwythurau. Byddwn yn gweithio gyda'r Llywodraeth nesaf i sicrhau adeiladau mwy diogel ac o ansawdd gwell ac rydym yn galw ar y Llywodraeth i gynyddu ei buddsoddiad mewn adeiladu ac i fabwysiadu'r Adolygiad Annibynnol o Reoliadau Adeiladu a Diogelwch Tân.

Rydym yn ymwybodol o'r angen i gael gweithlu amrywiol, cymwys iawn sydd â'r gallu i ddarparu dulliau adeiladu modern ynghyd â'r sgiliau i warchod ein treftadaeth adeiledig. Byddwn yn parhau i chwarae ein rhan wrth hyrwyddo'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen ar gyfer ein gweithlu technegol a phroffesiynol a byddwn yn ceisio gweithio gyda Llywodraeth Cymru yn y dyfodol i ddatblygu cymwysterau a hyfforddiant sy'n cefnogi anghenion sgiliau'r diwydiant yn y dyfodol.

Mae'r CIOB wedi ymrwymo'n llwyr i'r agenda sero net ac yn derbyn bod yn rhaid i'r diwydiant adeiladu addasu a moderneiddio ei arferion er mwyn cyfrannu'n effeithiol at gyflawni datgarboneiddio yng Nghymru. Mae'r manifesto hwn yn galw am raglen addysg a hyfforddiant ôl-ffitio carlam a chydlynol a fydd yn arfogi gweithwyr adeiladu proffesiynol yn y sgiliau y bydd eu hangen arnynt i ddatgarboneiddio ein hamgylchedd adeiledig.

Mae'r CIOB yn credu'n gryf bod ei aelodau yng Nghymru mewn sefyllfa gref i gefnogi cyflawni ei weledigaeth ar gyfer y dyfodol ac mae'r manifesto hwn yn llwyfan realistig i lansio ein cynigion tuag at hyrwyddo'r nodau ar y cyd sy'n sail i'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. .

Gerald Naylor FCIQB
Hwb CIOB Cymru Cadeirydd

Cyflwyniad

Mae ansawdd ein hamgylchedd adeiledig yn effeithio ar bob aelod o gymdeithas. Mae'n dylanwadu ar gynhyrchiant a llesiant gartref ac yn y gwaith. Mae'n creu ac yn cynnal a chadw'r lleoedd y mae pobl yn byw, gweithio a chwarae ynddynt, yr isadeiledd sy'n eu cefnogi a'r gwasanaethau sy'n eu cynnal.

Mae llawer wedi newid ers yr etholiad diwethaf yng Nghymru, gyda'r DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd yn ffurfiol a phandemig Covid-19 yn effeithio ar bron bob agwedd ar fywyd. Ar yr un pryd, mae'r argyfwng hinsawdd yn peryglu gwaethygu'r anghydraddoldebau y mae'r pandemig wedi'u datgelu ac yn gofyn am weithredu ar frys os ydym am sicrhau dyfodol ein planed.

Er bod y pandemig wedi dod ag anhawster aruthrol i gynifer, mae hefyd wedi tynnu sylw at gryfder ein cymunedau. Mae'r sector adeiladu wedi dangos ei gryfderau wrth iddo helpu i gefnogi'r economi trwy gydol y cyfnod clo, a bydd ei gwytnwch, ei hyblygrwydd a'i hymroddiad yn hanfodol wrth i ni ddechrau adeiladu yn ôl a siapio Cymru sy'n addas ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Rydym yn parhau i wynebu heriau hirsefydlog sy'n dyddio cyn y pandemig. Wrth symud ymlaen, mae'n rhaid i ni ateb cwestiynau pwysig yngl n â sut rydym yn bwriadu gwella ansawdd a chynaliadwyedd ein hadeiladau, a sut y byddwn yn arfogi aelodau presennol a dyfodol y diwydiant â'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i greu'r newid hwn.

Cyn etholiadau Senedd 2021, mae'r CIOB wedi nodi ei weledigaeth ar gyfer dyfodol yr amgylchedd adeiledig yng Nghymru, a ddatblygwyd mewn ymgynghoriad agos â'n haelodau yng Nghymru. Rydym yn barod i weithio gyda Llywodraeth Cymru yn y dyfodol i helpu i wella ansawdd bywyd i ddefnyddwyr a chrewyr amgylchedd adeiledig Cymru.

Diwydiant adeiladu Cymru yw'r pumed cyflogwr mwyaf yng Nghymru, gan ddarparu mwy na 100,000 o swyddi yn uniongyrchol, a chefnogi llawer o rai eraill sy'n dibynnu ar y diwydiant.

Mae'n cyfrannu o gwmpas 6% o CMC i economi Cymru.

Mae bron i 13,500 o fusnesau adeiladu, gyda'r mwyafrif ohonynt yn fusnesau meicro (o 2019).

Yr hyn sydd ei angen arnom gan Lywodraeth Cymru

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn rhoi uchelgais, caniatâd a rhwymedigaeth gyfreithiol i Gymru wella ei llesiant cymdeithasol, diwylliannol, amgylcheddol ac economaidd.

Cefnogi Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru ystyried effaith hirdymor eu penderfyniadau, gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a'i gilydd, a mynd i'r afael â phroblemau parhaus fel tlodi, anghydraddoldebau iechyd a newid yn yr hinsawdd. Mae'r Ddeddf yn unigryw i Gymru ac yn cynnig cyfle sylweddol i ysgogi newid cadarnhaol sydd o fudd i genedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Mae'r Ddeddf yn nodi saith nod ar gyfer llesiant y mae'n rhaid i gyrff cyhoeddus weithio tuag at eu cyflawni:

- **Cymru lewyrchus**
- **Cymru gydnerth**
- **Cymru iachach**
- **Cymru sy'n fwy cyfartal**
- **Cymru o gymunedau cydlynus**
- **Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu**
- **Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang**

Er nad yw'r diwydiant adeiladu wedi'i enwi'n benodol o dan y Ddeddf, mae'n amlwg ei fod wrth wraidd y nodau hyn ac mae ganddo rôl allweddol wrth ddeall sut y gall dylunio, cynllunio ac adeiladu gael effaith barhaol ar genedlaethau'r dyfodol.

Mae angen i'n hadeiladau fod yn fwy effeithlon o ran adnoddau, gan ddefnyddio llai o ynni, d r a deunyddiau eraill os ydyn nhw am addasu i ymdopi â'r newid yn yr hinsawdd y mae arbenigwyr yn disgwyl y bydd yn digwydd dros y degawdau nesaf. Mae angen eu diweddarau hefyd i gyd-fynd â'r newid rhyfeddol y mae technoleg yn ei greu yn y ffordd yr ydym yn byw ac yn gweithio.

Er mwyn cyflawni'r uchelgeisiau hyn, mae'r CIOB yn galw ar Lywodraeth Cymru yn y dyfodol i:

- ✓ **Cynyddu ei fuddsoddiad mewn adeiladu, i greu adeiladau newydd diogel o ansawdd uchel a gwella ac addasu eiddo presennol, er mwyn sicrhau eu bod yn addas at y diben ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol a fydd yn eu defnyddio.**
- ✓ **Gweithredu canfyddiadau'r Adolygiad Annibynnol o Reoliadau Adeiladu a Diogelwch Tân i barhau i arwain ar wella safonau diogelwch ac ansawdd adeiladau presennol, a sicrhau bod cyllid ar gael i gefnogi'r diwygiad hwn yn ddigonol.**
- ✓ **Clustnodi ariannol ar gyfer datblygu prentisiaethau gradd mewn meysydd allweddol o brinder, gan gynnwys rheoli adeiladu, arolygu meintiau, rheoli cyfleusterau a dylunio adeiladau.**
- ✓ **Datblygu rhaglen addysg a hyfforddiant ôl-ffitio carlam a chydlynol mewn colegau a phrifysgolion, yn ogystal â'r sector preifat, i hyfforddi technegwyr adeiladu a gweithwyr proffesiynol yn y sgiliau y bydd eu hangen arnynt i ddatgarboneiddio ein stoc adeiladu bresennol.**

Y CIOB yng Nghymru

Y CIOB yw corff proffesiynol mwyaf a mwyaf dylanwadol y byd ar gyfer rheoli ac arwain adeiladu. Mae ein haelodaeth fyd-eang o 45,000 o bobl yn cwmpasu'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ar draws pob disgyblaeth amgylchedd adeiledig, o gynllunio a dylunio i adeiladu, cynaliadwyedd a rheoli cyfleusterau.

Gyda bron i 1,500 o aelodau yng Nghymru, mae ein haelodau wedi arwain, neu wedi cymryd swyddi uwch, ar rai o brosiectau proffil uchel Cymru, gan gynnwys y Senedd yng Nghaerdydd, y Ganolfan Gynhadledd

Ryngwladol yng Nghasnewydd ac Ysbyty Prifysgol Grange yng Nghwmbrân, hefyd fel miloedd o gynlluniau masnachol a phreswyl llai yn y sectorau cyhoeddus a phreifat.

Mae cefnogi gyrfaedd ym maes adeiladu wedi bod wrth wraidd gwaith CIOBau yng Nghymru. Yn 2015, gwnaethom gyd-lansio'r Brentisiaeth Uwch Lefel 4 gyntaf erioed mewn Goruchwylio Safle Adeiladu ac ers hynny rydym wedi mynd ymlaen i ddatblygu dwy Brentisiaeth Uwch Lefel 5 mewn Rheoli Adeiladu ac Arolygu Meintiau yn 2018. Mae'r prentisiaethau hyn yn unigryw, gan

weithio gyda chonsortia o gyflogwyr a darparwyr hyfforddiant i ddatblygu cynnwys cadarn a sicrhau bod y cymwysterau'n cael eu datblygu gan y sector, ar gyfer y sector.

Mae ein rhaglenni hyfforddi hefyd yn cynnig aelodaeth myfyrwyr o'r CIOB ac wedi'u cynllunio ar gyfer dilyniant di-dor i astudio lefel uwch, gan sicrhau cyfle cyfartal ar gyfer symudedd cymdeithasol i fyny.

Mae cydweithredu yn ganolog i'n gwaith yng Nghymru. Rydym yn gweithio'n rheolaidd gyda'n

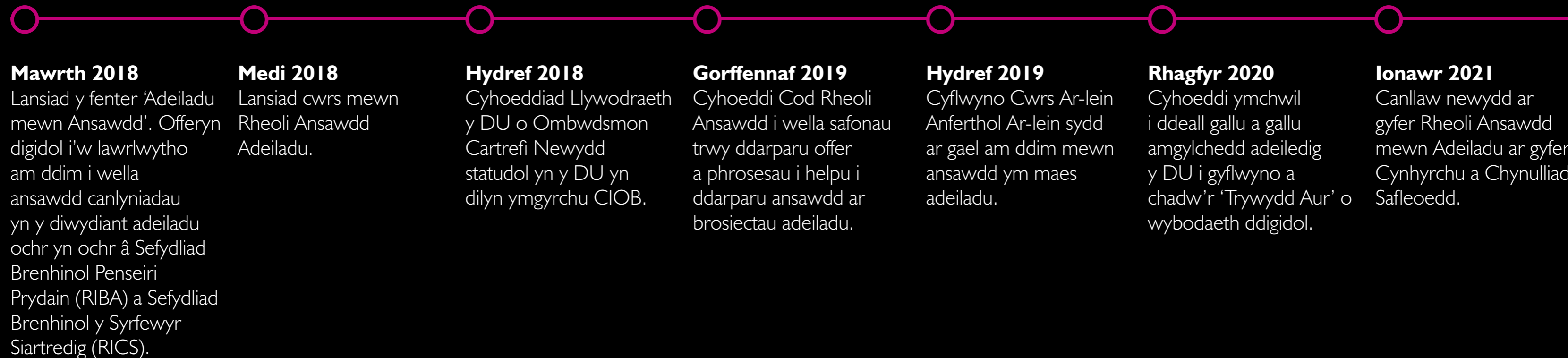
chwaer gyrff a'n grwpiau masnach i sicrhau dull un llais ar faterion allweddol sy'n effeithio ar Gymru, er enghraifft trwy ein cefnogaeth a'n haliniad ar yr amodau sydd eu hangen i wella'r gwaith adeiladu wrth Adeiladu Rhagoriaeth yng Nghymru Adroddiad Adeiladu yn Ôl Cymru ym mis Mehefin 2020. Rydym yn cydnabod bod yr amser ar gyfer newid nawr a rhaid i'r diwydiant weithio ar y cyd i gynnal deialog reolaidd a chyson gyda'r Llywodraeth i weithredu ein gweledigaeth ar gyfer Cymru.

Gweledigaeth CIOB ar gyfer y dyfodol - Pwysigrwydd adeiladu ansawdd a diogelwch

Mae ansawdd yn hollbwysig. Mae'n ymwneud â'r mwy o lesiant cyhoeddus yr ydym yn ei ddisgwyl gan ein hadeiladau i hyrwyddo iechyd, diogelwch a lles pobl yn ogystal â mynd i'r afael â phryderon cymdeithasol, diwylliannol, amgylcheddol ac economaidd niferus heddiw.

Ym mis Mehefin 2017, lansiodd Comisiwn Ansawdd Adeiladu yn cynnwys cyn-lywyddion CIOB i ymchwilio i faterion ansawdd yn y sector a mynd i'r afael â'r hyn sydd angen ei wneud i'w wella. Mae'r Comisiwn wedi bod yn rhan o, ac wedi arwain, ar sawl menter CIOB i wella ansawdd a diogelwch, a gofnodir yn y llinell amser isod.

Rydym yn parhau i yrru diwygio diogelwch adeiladau yn weithredol, gyda chynrychiolaeth ar Grŵp Llywio Diogelwch Diwydiant Llywodraeth y DU i arwain y Rhaglen Diogelwch Adeiladu a sicrhau newid diwylliannol yn y diwydiant adeiladu.

Gweledigaeth y CIOB ar gyfer y dyfodol

I. Adeiladu ansawdd a diogelwch

Diwydiant adeiladu Cymru yw'r pumed cyflogwr mwyaf yng Nghymru, gan ddarparu dros 100,000 o swyddi gan wneud oddeutu 6% o'r CMC. Felly mae'r diwydiant mewn sefyllfa ddelfrydol i roi Cymru yn gyflym ar y llwybr i adferiad economaidd.

Mae adeiladu a chynnal a chadw yn sbardun economaidd allweddol, ac wrth edrych ymlaen, bydd buddsoddi mewn atgyweirio a chynnal a chadw'r stoc adeiladau bresennol, yn ogystal ag adeiladu adeiladau newydd, yn hanfodol i ailadeiladu economi Cymru, gweithredu diwygio diogelwch adeiladau a chyrraedd net sero.

Yn ogystal â darparu hwb economaidd hanfodol, bydd buddsoddi nawr mewn adeiladu ysbytai newydd, adeiladau addysgol, cyfleusterau hamdden a thai fforddiadwy, effeithlon o ran ynni yn creu amgylchedd adeiledig yng Nghymru sy'n gadael gwaddol o ansawdd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Bydd hyn yn cael effeithiau pellgyrhaeddol y tu hwnt i'r economi yn unig, a bydd yn creu canlyniadau cadarnhaol ar gyfer safonau gofal iechyd, byw a dysgu ledled Cymru.

Bydd buddsoddiad ychwanegol mewn adeiladu hefyd yn helpu i sicrhau cyflogaeth sefydlog, hirdymor i aelodau presennol y diwydiant, yn ogystal ag agor cyfleoedd ar gyfer uwchsgilio a hyfforddi newydd-ddyfodiaid, gan gefnogi trosglwyddo sgiliau yn effeithiol o ddiwydiannau sy'n newid yn strwythurol ar hyn o bryd fel a canlyniad y pandemig.

Gellir dadlau mai ansawdd, neu yn hytrach fethiant ansawdd, yw'r mater pwysicaf sy'n wynebu'r diwydiant adeiladu heddiw.

Mae'r CIOB wedi ymrwymo i sicrhau bod yr egwyddorion a amlinellir yn yr Adolygiad Annibynnol o Reoliadau Adeiladu a Diogelwch Tân yn cael eu gweithredu'n llawn, ac rydym wedi bod yn weithgar wrth yrru diwygio diogelwch adeiladau ar lefel diwydiant a rheoliadol. Nod ein Canllaw Rheoli Ansawdd mewn Adeiladu a gyhoeddwyd yn ddiweddar yw darparu un pwynt gwybodaeth ar reoli ansawdd i sefydlu arfer gorau ar gyfer cynhyrchu a chydod safleoedd.

✓ Rydym yn galw ar i'r Llywodraeth nesaf gynyddu ei buddsoddiad mewn adeiladu, i greu adeiladau newydd diogel o ansawdd uchel a gwella ac addasu eiddo presennol, er mwyn sicrhau eu bod yn addas at y diben ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol a fydd yn eu defnyddio.

✓ Rydym yn annog y Llywodraeth i weithredu canfyddiadau'r Adolygiad Annibynnol o Reoliadau Adeiladu a Diogelwch Tân i barhau i arwain ar wella safonau diogelwch ac ansawdd adeiladau presennol, ac i sicrhau bod cyllid ar gael i gefnogi'r diwygiad hwn yn ddigonol.

Gweledigaeth y CIOB ar gyfer y dyfodol

2. Addysg, sgiliau a hyfforddiantg

Mae yna nifer o argymhellion yn ymwneud ag adeiladu sy'n mynd i'r afael â datblygu sgiliau yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Bydd yn rhaid i Lywodraeth Cymru weithio'n agos gyda diwydiant os yw am fynd i'r afael â'r prinder sgiliau sylweddol sy'n effeithio ar y diwydiant adeiladu yng Nghymru ar hyn o bryd a chefnogi'r diwydiant i ddenu newydd-ddyfodiaid amrywiol o bob cefndir, a pharatoi ar gyfer y sgiliau digidol a charbon isel. bydd angen hynny wrth symud ymlaen.

Mae Cynllun Sgiliau Diwydiant y Cyngor Arweinyddiaeth Adeiladu (CLC) yn nodi sawl galluogwr y bydd eu hangen i fynd i'r afael â her sgiliau'r sector. Mae'r rhain yn cynnwys:

- **Gwell profiad gwaith**
- **Cysylltiadau diwydiant-addysg**
- **Dilyniant technegol-proffesiynol**
- **Cymwysterau modern sy'n diwallu anghenion y dyfodol**
- **Sgiliau sero net**
- **Digideiddio**

Mae Cynllun Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Dinas Caerdydd yn canfod bod Ardoll Prentisiaethau Llywodraeth y DU wedi dylanwadu ar ddisgwyliadau ac ymddygiad cyflogwyr yng Nghymru. Mae pob prifysgol yn y rhanbarth yn nodi awydd ymysg cyflogwyr am ystod eang o raglenni prentisiaeth gradd, gan gynnwys y rhai ar lefel meistr. Mewn rhai achosion, mae'r disgwyliadau hyn yn cael eu gyrru gan y cynnig prentisiaeth gradd eang ac sy'n ehangu yn Lloegr, ac mae'r galw yn dod o bob ystod eang o sectorau a chwmmniau, gan gynnwys rheoli adeiladu ac arolygu meintiau.

Mae'r CIOB yng Nghymru wedi datblygu dwy brentisiaeth uwch yn llwyddiannus ym maes rheoli adeiladu ac arolygu meintiau. Mae'r rhain yn cael eu cynnig ar hyn o bryd fel rhan o bortffolio cymwysterau adeiladu Prifysgol Drindod Dewi Sant (UWTSD), ac ynghyd â diwydiant ac UWTSD, mae Hwb CIOB Cymru yn gweithio tuag at greu prentisiaethau gradd i fod ar gael unwaith y bydd Llywodraeth Cymru wedi rhyddhau arian pellach ar gyfer y rhain.

✓ Rydym felly yn galw ar Lywodraeth Cymru yn y dyfodol i neilltuo cyllid ar gyfer datblygu prentisiaethau gradd mewn meysydd allweddol o brinder, gan gynnwys rheoli adeiladu, arolygu meintiau, rheoli cyfleusterau a dylunio adeiladau.

Er mwyn cefnogi datblygiad prentisiaethau gradd, mae'r CIOB yn argymhell:

- Mae Bwrdd Hyfforddi'r Diwydiant Adeiladu (CITB) a'r sector addysg uwch yn gweithio gyda chyflogwyr y diwydiant adeiladu i adeiladu achos argyhoeddiadol dros ddatblygu ac ariannu'r Llywodraeth ar brentisiaethau gradd mewn meysydd allweddol o brinder.
- Mae'r CIOB a Rheoli Adeiladu Awdurdod Lleol yn ymchwilio ar y cyd i ailsefydlu cymwysterau gan arwain at gydnabod Clercod Gwaith. Bydd cydnabyddiaeth ffurfiol gan randdeiliaid o'r rôl hanfodol hon yn cyfrannu at welliannau hanfodol mewn ansawdd.
- Mae CITB, CIOB a Cymwysterau Cymru yn cydweithredu ar lwybr dilyniant addysg a hyfforddiant clir, o grefft yr holl ffordd i gymwysterau proffesiynol.
- Mae Llywodraeth Cymru a'r CITB yn ehangu ac yn gwella profiadau yn y gweithle ar gyfer myfyrwyr adeiladu amser llawn yn y sectorau uwchradd, addysg bellach ac addysg uwch.

Gweledigaeth y CIOB ar gyfer y dyfodol

3. Sero net

Mae ymwybyddiaeth o'r angen brys i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd yn tyfu, ac nid yw gohirio gweithredu yn opsiwn. Gyda thargedau yn cael eu gosod ar gyfer amser 20 i 30 mlynedd, rhaid gwneud penderfyniadau anodd cyn ei bod hi'n rhy hwyr i Lywodraethau Cymru yn y dyfodol gyflawni gweithredu effeithiol.

Wrth i'r DU baratoi i gynnal Cynhadledd Newid Hinsawdd y Cenhedloedd Unedig sydd ar ddod, mae gan Gymru gyfle hanfodol i ddangos ei safle ar flaen y gad yng ngwledydd y DU wrth arwain gweithredu yn yr hinsawdd. Bydd hyn yn adeiladu ar y fframwaith cyfreithiol digynsail sy'n sail i ymrwymiad y genedl i gyflawni sero net, o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a Deddf Amgylcheddol 2016.

Fel aelod o Weithgor y Sector Adeiladu yn rhyngwynebu â Llywodraeth Cymru, mae'r CIOB wrthi'n cynghori ar ddatgarboneiddio amgylchedd adeiledig Cymru, er mwyn sicrhau map ffordd tymor hir gyda thargedau hyfyw y gall y diwydiant eu cyflawni. Mae'r CIOB yn galw ar Lywodraeth y DU i weithredu Strategaeth Ôl-ffitio Genedlaethol y Cyngor Arweinyddiaeth Adeiladu, a fydd yn darparu fframwaith polisi tymor hir a fydd yn helpu'r diwydiant i gynyddu'n systematig i gwrdd â maint y gwaith sy'n ofynnol i ôl-ffitio'r stoc dai bresennol.

Os yw'r targedau ôl-ffitio uchelgeisiol yng Nghymru i gael eu cyflawni, bydd angen i Lywodraeth Cymru sicrhau bod gennym ddigon o unigolion cymwys sy'n gallu nodi, dylunio, gosod, rheoli a chynnal y gwaith hwn. Ar yr un pryd, mae'n hanfodol addysgu'r defnyddwyr ar y defnydd cywir o'r atebion ôl-ffitio os ydym i gyd i elwa o'r cylch gwaith enfawr hwn.

Er bod Llywodraeth bresennol Cymru wedi cydnabod buddion cynaliadwy pren a dyfir gartref, bydd dull cydgysylltiedig yn hanfodol i sicrhau twf sylweddol wrth gyflenwi adeiladau gan ddefnyddio ffynonellau pren cynhenid. Derbynnir na all unrhyw bartner unigol fodloni dyhead sero carbon, heb y cydgysylltiad a'r ymrwymiad i'r amgylchedd adeiledig ehangach, gan gynnwys gweithgynhyrchwyr, cynllunwyr, dylunwyr, contractwyr ac, wrth gwrs, cleientiaid.

Mae'r diwydiant adeiladu eisoes wedi'i gyfarparu'n dda i fesur carbon wedi'i ymgorffori mewn adeiladau a'r hyn a ddefnyddir ar draws y gadwyn gyflenwi ehangach. Er mwyn cryfhau ein cydymffurfiaid â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a monitro carbon, credwn fod cyfle sylweddol i Lywodraeth Gymru nesaf weithio gyda'r sector i gyflwyno metrig a tharged clir ar gyfer lleihau carbon ar brosiectau adeiladu ac isadeiledd.

- ✓ Rydym yn argymhell bod Llywodraeth y dyfodol yn datblygu rhaglen addysg a hyfforddiant ôl-ffitio carlam a chydlynol mewn colegau a phrifysgolion, yn ogystal â'r sector preifat, i hyfforddi technegwyr adeiladu a gweithwyr proffesiynol yn y sgiliau y bydd eu hangen arnynt i ddatgarboneiddio ein stoc adeiladu bresennol.
- ✓ Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn y dyfodol yn gweithio mewn partneriaeth â'r diwydiant adeiladu, cyflenwyr coed, awdurdodau lleol ac arbenigwyr fel Wood Knowledge Wales, i sicrhau bod dull cydgysylltiedig, cynaliadwy yn cael ei ddefnyddio i dderbyn pren cartref.
- ✓ Rydym yn argymhell bod Llywodraeth nesaf Cymru, y 44 corff cyhoeddus yng Nghymru, y rhai y maent yn eu hariannu a'u his-grwpiau, i weithredu metrig carbon, yn eu dichonoldeb, wrth gynllunio cyflawni a gweithredu ei hamgylchedd adeiledig ei hun.

Sut y gallwch chi gymryd rhan

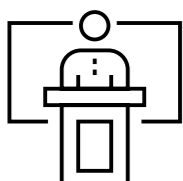
Ar gyfer ymgeiswyr yn etholiad Cymru 2021

Siaradwch ag aelodau CIOB am sut mae adeiladu yn gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl yng Nghymru. Cysylltwch â Hwb CIOB Cymru - lclarke@ciob.org.uk

Ymgysylltwch â ni a gadewch inni wybod eich meddyliau am ein meysydd blaenoriaeth trwy e-bost policy@ciob.org.uk neu drwy drydar [@theCIOB](https://twitter.com/theCIOB)

Dangoswch eich cefnogaeth a siaradwch â'ch etholwyr am ein ceisiadau allweddol i dynnu sylw at sut y gallwch chi gefnogi'r sector adeiladu.

Ar gyfer gweithwyr proffesiynol y diwydiant

Defnyddiwch ein teclyn ar-lein i ysgrifennu at eich ymgeiswyr lleol, i nodi'ch gweledigaeth ar gyfer y sector adeiladu yng Nghymru.

Cymerwch gip ar dudalen we ein hadnoddau etholiadol sy'n manylu ar wybodaeth bellach am yr hyn y mae'r pleidiau gwleidyddol yn ei ddweud yn eu manifestos.

[Adnoddau etholiadol ▶](#)

Cofrestrwch ar gyfer cylchlythyr misol tîm polisi CIOB a fydd yn ymdrin â chanlyniadau etholiadau'r Senedd

[Cofrestrwch ▶](#)

The Chartered Institute of Building,
1 Arlington Square,
Downshire Way,
Bracknell,
RG12 1WA, UK
Tel: +44 (0) 1344 630700

Registered Charity No.
(England and Wales)
280795 and (Scotland) SCO41725

Copyright CIOB 2021